

Woorden van eeuwig leven

TUM	22 augustus 2021
VOORGANGER	Jozef Essing o.p.
LEZING	Jozua 24, 1-2 + 14-17
EVANGELIE	Johannes 6, 56-69

OVERWEGING

Met toenemende ongerustheid zag ik deze week de talibanstrijders Kaboel binnentrekken. Hoe zal het de vrouwen vergaan die via onderwijs vrijheid hebben geproefd maar nu vrezen dat ze weer in de boerka zullen worden opgesloten? Hebben al die vredesmissie niets uitgehaald? Is er niets te doen tegen het geweld dat zich groot maakt? Met afgrijzen zie ik voor de zoveelste keer: de krijgshoer triomfeert en zij die opkomen voor menselijkheid/gelijkwaardigheid worden weggewerkt.

Waarom begin ik met dit sombere tafereel? Omdat het helpt om aan te voelen waarom in het evangelie van vandaag zoveel volgelingen van Jezus weglopen. Als we echt stilstaan bij zijn woorden strijken ze ook ons tegen de haren in: Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt ... woorden die wijzen op de moord op hem; en dat je die, letterlijk, moet slikken. Iemand die een weldaad is, vrede brengt, wordt uit de weg geruimd: Dit is en blijft onverteerbaar. Hoe kan zoiets de vrede dichterbij brengen? Woorden als zijn leven geven vinden we mooi in de viering; maar wanneer ze dichtbij komen, wanneer het journaal ons op de feiten drukt - bepleiters van mensenrechten die uit de weg worden geruimd - verzet zich alles in ons ertegen.

Dit woord is hard, horen we dan ook. Wat hij ons voorhoudt is onverteerbaar. In de andere evangeliën is het Petrus is die steigert, wanneer Jezus aankondigt dat hij ter dood gebracht zal worden: Dat nooit, Heer. Furieus komt het uit zijn mond. Heel begrijpelijk ook, dat het voor moslims niet acceptabel is dat een profeet, een door God geleid mens, geen succes boekt, en al helemaal niet dat hij ter dood gebracht wordt. En ook wij moeten toegeven: Beker van het verbond klinkt veel acceptabeler dan bloed van Christus.

Maar het valt niet te verdoezelen: de eucharistie is geen gezellige maaltijd, het is: Jezus tot je nemen met hart en mond, zijn keuzes tot je nemen en indrinken, zodat ze de jouwe worden. Dat is niet minder dan het onverteerbare aangaan, je openstellen voor wat tegen de haren instrijkt. En wat zijn dan die keuzes van Jezus? Hij zet in op een vernieuwde wereld, Gods koninkrijk, waar Gods goede Geest heerst. Maar niet als politiek leider, door een nieuw regiem, een andere openbare orde in te voeren. Hij zet niet in op overwinnen, maar op winnen (van de harten), op verandering van binnen uit, niet van buiten af. Hij gaat zover dat hij in het beslissende uur zwijgt voor Pilatus, geen toegang forceert wanneer zijn tegenstanders de deur dichttrekken. Hij zet niet in op of-jij-of-ik, maar gaat voor verbinding. Dat gaat zo ver dat hij zich niet afzet tegen mensen die kwaad willen, hen niet afweert maar hen uithoudt, zelfs als ze hem overweldigen.

En moeten wij dit ook zomaar doen?

Moeten we ME en interventiemacht afschaffen en totaal geweldloos worden? Soms is gewapende macht onvermijdelijk, wil je totale chaos stoppen; maar ze brengt geen vrede; die komt van binnen uit, uit de harten van mensen. Daarom laat Jezus zich als een graankorrel onderschoffelen in onze gewelddadige aarde, in het geweld dat in ieder van ons zit, om het van binnen uit te veranderen, door er zijn leven aan te geven. Hij laat zijn leven uit hem wegstromen om te leven in de levens van velen. En hij zal zichzelf verliezen aan God, opstijgen naar de Vader, zo zegt hij: opgaan en omgevormd worden in Hem die ons hart kan bereiken; dan wordt hij als de Geest van in den beginne, zucht, wind die alles doordringt de adem die hij op Paasmorgen de leerlingen toeblaast. Het is de Geest die levend maakt, zegt hij.

Wie zich voor zijn boodschap openstelt, zijn keuze tot zich neemt en indrinkt, zijn vlees eet en zijn bloed drinkt, die ontvangt eeuwig leven - zo belijdt Petrus. Dat is niet eindeloos gerekt leven maar leven van een andere orde, niet immuun voor kwetsuren, maar wel duurzaam, niet stuk te krijgen. Eeuwig is hier geen tijdwoord maar een kwaliteitswoord. Mijn rijk is niet van deze wereld, zal Jezus tegen Pilatus zeggen. Het gaat om ánder leven, niet volgens onze orde maar erboven uitgetild. De mens moet van boven af geboren worden, zei onze Heer tot Nicodemus, niet leven vanuit onze denkwereld, vanuit onze beelden van ons en van God. God is niet de superman, de sterke leider, maar de Gewonde/Opengebroke voor wie de apostel Thoma door de knieën gaat: 'Mijn Heer, mijn God'. We hebben geen andere God die ons uitleidt uit onze gevangenis - eerste lezing. Er is geen andere weg dan die van zich wagen, zijn leven verliezen en winnen.

En om terug te keren naar Afghanistan: wie weet is daar nieuwe toekomst dank zij vrouwen die hun leven op het spel zetten voor hun zusters.